

LÆGMANDSBEVÆGELSENS MÆND.

(Efter „Nationaltidende").

Det er en ikke uvæsentlig aandelig Kraft, der er hidført den danske Kirke ved den i 1912 — under et Besøg af John R. Mott — stiftede Lægmandsbevægelse, som særlig har Støtte af Ydre Mission paa sit Program, men som tillige gerne indadtil i Mændenes Kreds vil virke vækkende og missionerende.

Bevægelsen, som i England og særligt i Amerika har sat Spor i et kraftigt Lægmandsarbejde — hinsides Atlanten har den bl. a. talt Mænd som Præsidenterne Wilson og Taft — har ude i den store Verden gjort sit til at finansiere de store Missionselskaber, der ved Aarhundredets Begyndelse stod med de betydelige Muligheder sad inde med et Fond af Erfaringer og havde gode Muligheder for at faa Missionærernes Flok rekruteret fra K. F. U. M.erne og den kristelige Studenterbevægelse, men som i Forholdet til sine Kæmpesopgaver havde en permanent daarlæg økonomisk Stilling.

Da den meget omtalte Verdenskonference 1910 afholdtes i Edinburgh fik ogsaa en Kreds af Danske stærke Indtryk fra den; blandt de tilstedeværende kan nævnes Grev Joachim Moltke, Missionshistorikeren Bergmann, Sekretær Eilert Morthen sen og Præsterne Løgstrup, Fr. Schepelern, Munck og Oldenburg. Det gav nye Impulser for Missionsinteressen herhjemme og maa ses som Baggrunden for den gryende Lægmandsbevægelse, der nu har traadt sine første Barnesko og nu er slaaet helt godt an indenfor dansk Menighedsliv.

Meget forstandigt er den grebet an med Forsigtighed. Selvfølgelig har den lidt noget under Verdenskrigen, da den som den ganske unge Bevægelse, den var, nok kunde trænge til Impulser udefra; men i det hele og store har denne fremmede Vækst slaaet god Rød i dansk Jord. Der er blevet virket ved større Møder, Bibellaesninger for Mænd og Smaaskrifter, og den særlige københavnske Afdeling udgiver Lægmandsbladet. Fra Hovedstaden har Bevægelsen bredt sig til Provinsen — i Aarhus, Aalborg og Randers er den stærk — og den tæller i Øjeblikket 15—1600 Lægmand. Siden 1918 er den organiseret som dansk Bevægelse, og medens de første Aar er gaaet med for at finde Formerne, er der nu grundet Haab om en Væksttid.

Vi har ment, det kunde interessere den kirkelige Offentlighed at stifte nærmere Bekendtskab med enkelte af de kristelige Personligheder, som har ført denne Bevægelse frem, og ganske naturligt begynder vi da med Grev Joachim Moltke, der udestridt staar som den unge Bevægelses Førstemand.

Grev Moltke, der nu er en Mand omkring de 60, stammer fra Bregentved og er Broder til den nuværende Lensgreve. I en Aarrække var han Hofchef hos Kong Frederik VIII, men nu viser han sig ganske til kristeligt og kirkeligt Arbejde. Han har gennem en lang Aarrække været en varm Ven og en nidkær Arbejder indenfor K. F. U. M. og den kristne Studenterbevægelse. Sammen med Past. Ricard er han Grundlægger af det kristelige Arbejde blandt Gymnasiasterne. Paa Missionsområdet har han internationale Venner; gennem sine nære Forbindelser, John Mott og Robert Wilder, har han faaet dyb Interesse for Missionsarbejde, og de sidste 14 Aar har han i stigende Grad samlet sine Kræfter om her at gøre en Indsats. Personligt paavirket blev han af en lang Rejse for en halv Snes Aar tilbage til Korea, Indien, Kina og Japan. Han er Danmarks Repræsentant i Edinburghkonferencens Fortsættelseskomite og har mange Tillidshverv indenfor hjemligt Missionsarbejde; saaledes er han Formand i K. F. U. M.s Mis-

sionskomite, Formand for Missionsstudiebevægelsen, Næstformand i „Dansk Missionselskab" og Formand for Bibelselskabet i Danmark. Indenfor Lægmandsbevægelsen er han den ledende Mand, og paa Missionskondkaberne Omraade er han blevet noget af en Autoritet. Under Krigen har han været en ivrig Leder af K. F. U. M.s Arbejde i Fangelejrene, og det er lykkedes ham dertil at rejse betydelige Kapitaler.

I Grev Joachim Moltkes Palæ i Bredgade har der i Tidernes Løb været afholdt mange betydningsfulde Møder i kirkelige Spørgsmaal. Personligt er han en nobel Skikkelse, en retlinet Karakter, og en Mand af stor Grundighed og med betydelig Realitetssans. Denne sidste Egenskab har altid gjort ham til Talsmand for, at vore Missionærer bør have den bedst mulige Uddannelse.

Med dette Virke og disse betydningsfulde personlige Egenskaber er Joachim Moltke blevet et Samlingsmærke indenfor dansk Missionsliv — overfor Ulandet den danske Missionsven, der er bedst kendt, og til hvem de fremmede Missionselskaber henvender sig.

K—

HVAD DER GØRES FOR DE GAMLE.

En Samtale med Pastor Hermann Koch.

„Fortæl os lidt om, hvad der i København udrettes for de gamle," beder undertegnede Pastor Hermann Koch, der sammen med Overretssagfører Gudmon er Sjælen i hele den Virksomhed, der under eet kaldes „Ensomme gamles Værn."

„Ja, gerne," svarer Pastoren beredvilligt. „I en halv Snes Aar har vi jo nu beskæftiget os med dette Arbejde for at gøre Alderdommen lys og god for ensomme gamle Mennesker, og jeg synes, vi maa sige at have haft megen Glæde af det."

Vort Maal var først og fremmest dette at hjælpe gamle Mennesker, der jo ofte, samtidig med, at de har en vis Trang til at trække sig ind i sig selv, ogsaa lider under denne Isolierthed, ud i Samkvem med andre Mennesker."

„Og dertil oprettede De Vinterstuerne?"

„Ja, baade disse og vore tre Alderdomshjem: Store Tørborg, Rahbeks Minde og Christianshavn Hjemmet, som alle har været en stor Succes; thi jeg kan vist nok uden at sige for meget hævde, at de gamle Mennesker, som har faaet deres Hjem, alle er virkelig glade for det. De føler sig ikke længere ensomme og forladte som før, da de maaske sad i deres lidet rummelige Værelse og knebent havde at bide og brænde, men som draget ind i en stor Familie med et hyggeligt og behageligt Samliv. Som De maaske ved har vi indrettet disse Hjem efter Enkeltværelsessystemet, thi vi syntes, at samtidig med, at de gamle sikkert vilde være glade for at komme til at leve sammen med andre Mennesker, saa vilde de jo sikkert ogsaa sætte Pris paa at kunne gaa ind i deres egen lille Stue engang imellem og lukke Døren i Laas efter sig. Og det har da for Resten ogsaa vist sig, at dette har været ganske i Overensstemmelse med deres egne Ønsker."

For Resten er der jo saa fælles Spisestuer og Opholdsstuer, samt alle tre Steder en nydelig Have.

Økonomisk opretholdes disse Hjem jo hovedsageligt gennem private Tilskud, men de gamle betaler ogsaa lidt for Opholdet. Vi mener at, dette i alle Retninger er det bedste for dem, da deres Ophold paa Hjemmet derved mister noget af sin Karakter af ren og skær Godgørethed. Noget, som mange af de gamle tager meget nøje i Betragtning.

Med Vinterstuerne har vi jo ogsaa søgt at lyse lidt op i de gamles Tilværelse, og det er lyk-

kedes over al Forventning. Ikke mindre end 1200 gamle har i afgivte Vinter ugentligt besøgt Vinterstuen i den gamle Fødselsstiftelse, og der er de — for den billige Pris af 10 Øre — blevet trakteret med Kaffe og har dertil faaet en udmerket Underholdning. Der er baade bleven maiceret, sunget og læst op. Og hver Aften er sluttet med en lille Andagt.

Men fordi Vinterstuerne lukker ved Foraarsstid, slipper vi dog ikke vore gamle Venner, som har knyttet sig til os. Thidels har vi jo vort Sommerhjem paa „Krogholmgaard" i Trørød, dels arrangerer vi Skovture for dem.

Navnlig det 14 Dages Sommerophold paa Krogholmgaard er meget eftertragtet. Det er jo et helt Herreliv for de gamle Mennesker at komme derud fra deres ikke alt for store og ikke alt for velhavende Stuer herinde i den mørke By. Men ogsaa Skovturene vækker Jubel. Tidligere foregik de pr. Vogn, vi startede da i den gamle Fødselsstiftelses Gaard, og Turen gik ad Strandvejen ud til Vedbak, hvor Middagsmaden blev spist paa Badehotellet, hvorefter vi kørte videre til Krogholmgaard, hvor Aftensmaden ventede!

Sidste Aar maatte vi imidlertid foretage Turen pr. Tog! Slet saa festligt var det maaske ikke, men det gik da meget godt alligevel, og Turen blev helt vellykket. Naa, for den kommende Sommer har vi jo Lov til at haabe, at Vognelejen bliver saa overkommelig, at vi kan tillade os igen at sende de gamle ud med Vogne?"

„Har Institutionen ikke ogsaa oprettet et Slags Raadgivningsbureau?"

„Jo, ogsaa dette har den Del af Virksomheden, som falder ind under „Studenternes sociale Sekretariat", taget sig af. Der er oprettet et Raadgivningsbureau, hvis Opgave det er at hjælpe de gamle til Rette med Ansøgninger om Friboliger, Legater, og hvad andet de nu kan trænge til og søge om. Juridiske Spørgsmaal beskæftiger det sig imidlertid slet ikke med."

„Hvormange „Konsultationer" har dette Bureau haft i Aar?"

„2200! Hvilket jo turde bevise, at der har været Trang til en saadan Institution."

E. D.

Edith Cavell —

— Fra „Natt."s særlige Korrespondent —

London, Maj 1919.

Jeg har set Westminster Abbedi i Kroningsskrud, Højadelen i al dens Pragt, Ambassadører og Ministre i al deres Stads, indiske Fyrster belæst med adle Stene og Diamanter — gammel Kulturs Pragt i historiske Omgivelser. Det var en Apoteose, et middelalderligt Dogme, der for en Dag fik nye Liv. For Kongedømmet af Guds Naade er jo ingen moderne Troesbekendelse.

Det hele var et Skuespil, glimrende, skønt, men kun et Skuespil.

I Dag var det gamle Abbedi igen blevet et Tempel, et Menneskehedens Tempel, hvor der ingen Plads er for Havn eller for Sejrherrens Triumf, et helligt Sted, hvorfra onde Tanker er bændlyst. En Fredens Helligdom, hvor selv Bagtalelsen tier. En ydmyg Kvinde, som tjente sit Land og sit Folk, som plejede de syge og saarede, det være Ven eller Fjende, kom hjem fra fremmed Jord, hvor hun var faldet for Bøddelens Skud. Hun skal sove den sidste lange Søvn nær det Sted, hvor hendes Vugge en Gang stod. Men før hun stedtes til denne Hvile, blev hendes Kiste baaret frem for Højalteret i Englands nationale Helligdom. Den stod for en stakket Stund der, hvor Englands Konger og Dronninger gennem Aarhundreder har staaet i Folkets Paasyn, før de lagdes til Hvile. En enkel Kiste, skjult under Folderne af Englands Flag, og paa Laaget en eneste Krans — hvi-

de Lilier, røde og hvide Nellikker — al Sommerens Pragt. En Hyldest fra Englands første Kvinde, Dronning Alexandra, der tolkede hele Folkets, hele Verdens Beundring for en, der var ren og skyldfri, der havde lidt Døden som skyldig under Militærkastens Love, men for hvem Døden var blevet en Martyrglorie, der gav hende Plads i Folkets Hjerter, en Rang i Verdens Øjne, som Dronninger og Kejsrerinder vil misunde hende, men som de aldrig vil naa.

I Westminster Abbedi sover ikke kun Konger og Dronninger, Statsmænd og Erobrere, Generaler og Admiraler den sidste lange Søvn. Der er ogsaa stedet til Hvilte mange vise Mænd, Aandens Fyrster, Digtningens Stormænd, Sandhedssøgere, hvis Navn aldrig vil dø. Og her kunde Edith Cavells Baare staa foran Højalteret, og al Verden vil sige, hun var jævngod med de største og adleste. Hun havde Hjerterets Adel. Hun forbrød sig imod Menneskenes Love, men ikke mod de Love, der ligger højere. Det vil selv hendes Fjender, som dømt hende til Døden, indrømme.

Klokken slaar tolv oppe i Kirkens høje Taarn. De dumpe Slag har som højtidetsstemt Alvor over sig. Det sidste Slag er døet hen, saa høres i det fjerne som en sagte Brusen Sørgemarschens Toner. De kommer nærmere. Soldaternes taktfaste Skridt over Brolægningen bliver tydeligere og tydeligere, en høj Kommandostemme skærer gennem Stilleheden. Saa begynder Kirkens Kor, dybe Mandsstemmer, klare, høje Kvindestemmer — de synes at fylde Kirken. Alle har rejst sig. Processionen med Præsteskabet i Spidsen trinér op over Gulvet, Soldaterne kommer, bærende højt paa Skuldrene den enkle Kiste med Dronningens Krans, og Præsten læser op foran Alteret Ritualets skønne Sprog, som Engelsk taltes og skreves i Renassancens Dage. De velkendte Ord fik som ny Betydning: „Jeg er Opstandelsen og Livet." Præsten læste Velsignelsen over Menigheden og saa blev der sunget den gamle, herlige Salme „Abide with me", som blev sunget lige før Fjendens dræbende Skud lagde Martyrglorien om Edith Cavells Pande.

Og saa klang Dødsmarschens Fanfare gennem Abbediet og „The last post". Det er den Døendes Farvel til Livet, Dødens Apoteose, en triumferende Crescendo, Trommelvirvelen, der kalder alle dem, som er døde, til Dommen, Trommelvirvelernes Klimax, for at dø hen i det svageste decrescendo, Aandernes Dødshvisken foran Tilintetgørelsen, „I am the resurrection and the life." Saa bæres atter Kisten ud til Chopins triumferende marsche funebre.

Edith Cavell bæres gennem Londons Gader; der falder et Øjebliks Stillehed over den store By, hvor den enkle Kiste køres frem gennem den andægtige Mængde. Edith Cavell er gaaet ind i Martyrglorien — — — N. Kittelsen i „Natt."

Adresseforandring.

Pastor James C. Petersen, før Ft. Crook, Nebr., nu 515 E. 4th St., Fremont, Nebr.

MINNESOTA MAJS LAND.

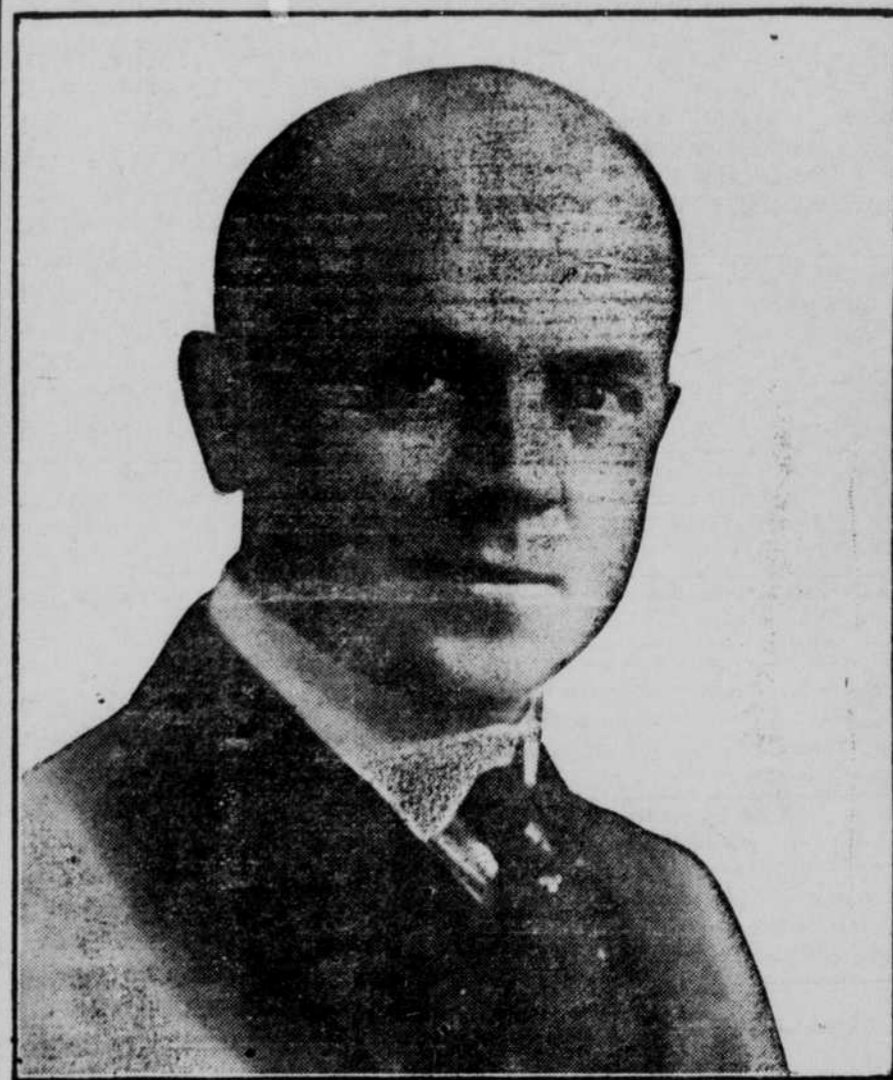
Vi har adskillige vel „improved" Farme, som varierer i Størrelse fra 80 Acres op til 400 Acres og næsten alle Farmene kan købes paa meget lette Vilkaar. Hvis De er interesseret i Køb af en Farm, vil det blive til Deres Fordel at skrive til os efter vor Godtkøbs-Liste.

ANDERSON LAND COMPANY, WILLMAR, MINN.

Billetter fra Danmark. De som har tænkt at sende Billet til Venner eller Slægtninge i Danmark, kan erholde fuldstændige Oplysninger og de sidste Udvandringsregler ved at tilskrive Scandinavian American Line, 117 North Dearborn St., Chicago, Ill.

“FIGHTING PARSON” OF CHICAGO

DR. WILLIAMS LECTURE A REAL EVENT OF CHAUTAUQUA WEEK

Dr. Elmer Lynn Williams has commanded the admiration of thousands over the country who know of his work in cleaning up vice and crime in Chicago's loup district. He went into this district a few years ago as pastor of a church in the heart of Chicago's million or two population. His parish was in the center of the vice district. Respectable families were living alongside gamblers, thugs and thieves. In six years he succeeded in cleaning up much of this vice. He had the co-operation of priests and ministers of all creeds, the city authorities and the police, and after one of the most fearless campaigns ever waged in that city, he secured reforms theretofore considered impossible.

Dr. Williams' experience in social problems of the city and community and as a leader in many great reforms, equips him with a knowledge and power to handle one of the greatest reconstruction problems facing the world today, "Public Morals and Reconstruction."

BOY SCOUT DAY

UNUSUAL JUVENILE COMPANY ON CHAUTAUQUA PROGRAM

This splendid company 4th day of the Chautauqua.

For Sale

560 Acres of the very best Farm Land

Adjoining the Town of Beemer, Cuming Co., Nebraska, 480 Acres in Section 36, 80 Acres in Section 26. Property of H. G. Landis Estate. Will be sold to settle Estate. For further particulars address. H. G. LANDIS' SONS, READING, PA.

25 gode, 1. Klasses Farme til Salg for \$55

til \$135 pr. Acre. Disse Farme maa ses for at paaskønnes, alle indenfor 2-til 15 Mil fra den florerende By St. Cloud, Minn. Bedste Vilkaar tilstaaes. Kom og se paa dem! Værdien af disse Farme vil gaa mere op i de næste 6 Maaneder, end De kan tjene i de næste 10 Aar. Hvorfor arbejde for andre, naar De kan arbejde for Dem selv? Køb nu og tjen selv denne Værdiforgøelse. STEARNS COUNTY LOAN & INVESTMENT CO., ST. CLOUD, MINN.

NATIONAL LINE

Scripture Text Reward Cards

AMERICAN MADE.

No. 114. Serving the Lord.

10 cards, size 3 1/2 x 5 inches, with roses and assorted scripture texts on front. On the back is printed the 23d Psalm in full. Put up in neat window envelope. Price 15 cts. 8 packages for \$1.00.

No. 121. Peace I Leave with You.

10 cards, size 4 x 6 inches. Assorted landscape views and Bible texts on front, with the Beatitudes printed on back of each card. Put up as No. 114. Price 20 cts. 6 packages for \$1.00.

Danish Luth. Publishing House, Blair, Nebr.